

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Министерство образования и науки Республики Северная Осетия-Алания
Администрация местного самоуправления
Пригородного муниципального района Республики Северная Осетия-Алания
Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Средняя общеобразовательная школа №1 с. Октябрьское»
Пригородного муниципального района Республики Северная Осетия-Алания

РАССМОТРЕНО

Методическим объединением
учителей осетинского языка и
литературы

 А.Д. Кочиева

Протокол №1
«31» августа 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор

Р.Е.Тедеев

Приказ № 49
«01» сентября 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
учебного предмета
«Родной (осетинский) язык»
для 9 класса среднего общего образования
на 2023/2024 учебный год

Составитель: Алборовая Дзерасса Самсоновна
Учитель осетинского языка и литературы

с. Октябрьское, 2023

Кусæн программаæ арæзт у ног стандарты домæнтæм гæсгæ æмæ ЮНЕСКО-йы кафедрæйы арæзт ахуырадон комплекты бындурыл. Автор Пухаты Ларисæ. Издательство «СЕМ», Владикавказ, 2021. Ирон æвзагæн лæвæрд цæуы къуыри 1,5 сахаты (æдæппæт 51 сахаты) Октябрьскыхъæуы 1-æм астауккаг скъолайы ахуырадон пъланы домæнтæм гæсгæ 2023-2024 ах.аз.

Сæйраг домæнтæ 9-æм къласы скъоладзауты зонындзинæдтæ æмæ арæхтдзинæдтæм.

Скъоладзаутæ хъуамæ зоной:

- 9-æм къласы æвзагæй цы темæтæ сахуыр кодтой, уыдонæн сæ сæйрагдæрты раиртæстытæ;
- орфограммæты хуызтæ;
- бабæтгæ æмæ домгæ бастдзинады хуызтæ;
- вазыгджын хъуыдыйæдты хуызтæ æмæ арæзт;
- стилистикæйы æмбарынадтæ;
- тексты хуызтæ æмæ ныхасы стильтæ;
- дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хицæндзинæдтæ;
- тексты арæзт; стильтæ, се ’взагон миниуджытæ;
- æвзаджы тыххæй иумæйаг зонинаегтæ;
- æрхæцæн нысæнтты хуызтæ æмæ се ’вæрыны æгъдæуттæ;
- ирон æмæ дыгурон диалектты иуæй-иу грамматикон хицæндзинæдтæ.

Скъоладзаутæ хъуамæ арæхсой:

- вазыгджын хъуыдыйæдтæ аразынмæ;
- вазыгджынгонд хуымæтæг хъуыдыйæдтæ аразынмæ;
- синтаксисон синонимтæй пайда кæнынмæ ныхасы стиль æмæ мидисмæ гæсгæ;
- тексты хуыз, йæ хæйттæ æмæ стиль иртасынмæ;

- литературон æвзаджы нормæтæ бæрæг кæнынмæ;
- вазыгджын хъуыдыйады æрхæцæн нысæнттæ æмбарын кæнынмæ;
- вазыгджын хъуыдыйад раст хъæлæсы уагæй кæсынмæ;
- домгæвазыгджын хъуыдыйад, иртæстгонд уæнгтæ кæм уа, ахæм синонимон хуымæтæг хъуыдыйадæй ивынмæ;
- пунктуацион рæдыдтытыл кусынмæ;
- цы орфограммæтæ ахуыр кодтой, уыдон амонынмæ æмæ орфографион рæдыдтытæ раст кæнынмæ;
- ныхасы алыхуызон стильтæ æмæ хуызтæм гæстæ тексттæ аразынмæ;
- текст кæронмæ фыссынмæ;
- дыгурон диалектыл фыст текстты мидис æмбарын кæнынмæ;
- тексты стиль бæрæг кæнынмæ;
- текстæн конспект, тезистæ, рецензи фыссынмæ;
- литературон-критикон уацхъуыдай (кæнæ стыр уацхъуыды хайæ) конспект æмæ тезистæ аразынмæ;
- сочиненитæ фыссынмæ публицистикон темæйыл;
- хъуыддаджы гæххæттытæ (курдиат, автобиографи, суагъæ) фыссынмæ;
- сочиненийы мидис æмæ æвзаг хуыздæр кæнынмæ;
- диалогтæ аразынмæ;
- тексты алыхуызон рæдыдтытæ агурынмæ æмæ сæ раст кæнынмæ.
- фонетикон, дзырдарæзтон, лексикон, морфологион, синтаксисон æвзæрст кæнынмæ.

Программæйы мидис.

5–8-æм кълæсты синтаксисы тыххæй рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын (4сах.)

Дзырдбаст. Хуымæтæг хъуыдыйад. Хъуыдыйады уæнгтæ. Хъуыдыйæдтæ сидæнтимæ, бавæргæ дзырдтæ æмæ æвастхæртимæ. Бæттæгтæ хъуыдыйады æмхуызон уæнгтимæ. Вазыгджын хъуыдыйад. Бæттæгтæ вазыгджын хъуыдыйады. Текст. Ныхасы стильтæ.

Вазыгджын хъуыдыйæдтæ (1 сах.)

Бæттæгджын вазыгджын хъуыдыйæдтæ. Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйад (6 сах.)

Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйад æмæ йæ хицæндзинаедтæ. Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ иугæнæг, ныхмæварды æмæ дихон бæттæгтимæ. Æрхæцæн нысæнттæ бабæтгæвазыгджын хъуыдыйæдты.

Домгæвазыгджын хъуыдыйад (12 сах.)

Домгæвазыгджын хъуыдыйад æмæ йæ хицæндзинаедтæ. Сæйраг æмæ уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ. Уæлæмхæст хъуыдыйæдты сæйраг хуызтæ. Бæттæгтæ æмæ бæттæг дзырдтæ уæлæмхæст хъуыдыйады. Амонæн (номивæгон) дзырдтæ сæйраг хъуыдыйады. Домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ къорд уæлæмхæст хъуыдыйæдтимæ (æмхуызон æмдомгæ, алыхуызон æмдомгæ æмæ къæпхæны уæлæмхæст). Æрхæцæн нысæнттæ домгæвазыгджын хъуыдыйæдты.

Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйад (4 сах.)

Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйад æмæ йæ хицæндзинаедтæ. Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады хайтты ахаст кæрæдзимæ сæ хъуыды æмæ хъæлæсы уагмæ гæсгæ. Æрхæцæн нысæнттæ æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйæдты.

Вазыгджын хъуыдыйæдтæ алыхуызон бастдзинаедтимæ: бæттæгты руаджы æмæ æнæ бæттæгтæй (4 сах.)

Алыхуызон бастдзинаедтæ цы вазыгджын хъуыдыйæдты æмбæлы, уыдоны хуызтæ, æмæ æрхæцæн нысæнттæ ахæм хъуыдыйæдты.

Стилистикæ (12 сах.)

Официалон-хъуыддагон, наукон, публицистикон æмæ дзургæ ныхасы стильтæ; се 'взагон арæст. Аив литературон стиль, йæ хицæндзинад иннæ стильтæй. Лексикон, фразеологион æмæ грамматикон синонимтæ. Сæйраг домæнтæ дзургæ æмæ фысгæ ныхасмæ: мидисджын уæвын, логикон æгъдауæй раст уæвын, литературон æвзаджы нормætæн дзуапп дæттын; аивадон-нывгæнæн æмæ æндæр лексикон-грамматикон, стилистикон фæрæзтæй хъæздыг уæвын. Æвзаджы сыгъдæгдзинад.

Æвзаджы тыххæй нумæйаг зонинæгтæ (5 сах.)

Æвзаджы ахадындынад æхсæнадон царды. Æвзаджы рæзты бастдзинад æхсæнады рæзтимæ.

Иумайаг æмбарынад æвзæгты хæстæгдзинады тыххæй. Ирон æвзаджы бынат иннæ æвзæгты 'хсæн. Ирон æвзаджы диалекттæ æмæ ныхасыздæхтытæ. Литературон æвзаг ирон диалекты бындурыл. Литературон æвзаг дыгурон диалекты бындурыл. Литературон æвзаг æмæ диалекттæ, ныхасыздæхтыты ахастдзинæдтæ. Ирон æвзаджы рæзт. Ирон æвзагзонынады историйæ. Ирон æвзагзонынады зынгæ ахуыргæндтæ.

9-æм къласы рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын (3 сах.)

Ахуырадон-тематикон пълан

№	Мидис	сах. нымæц	Уыимæ	
			ныхасы рæзт	контролон куыстытæ
1	5–8-æм кълæсты синтаксисы тыххæй рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын	4	1	
2	Вазыгджын хъуыдыйад	3		
3	Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйад.	4		1
4	Домгæвазыгджын хъуыдыйад.	15	1	
5	Æнæбæттæгвазыгджыг хъуыдыйад.	4	1	1
6	Вазыгджын хъуыдыйæдтæ алыхуызон бастдзинæдтимæ: бæттæгты руаджы æмæ æнæ бæттæгтæй	4		1
7	Стилистикæ	11	1	
8	Æвзаджы тыххæй иумайаг зонинагтæ	5	1	1
9	9-æм къласы рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын	2		
		51 сах.	5	5

Тематикон план 9 къл. (къуыри 1,5 сах., æдæппæтæй - 51 сах., уыдонæй 4 сах – контролон къуыстытæ)

Урочы номыр	Нымац планмæ	Æцæг нымац	Темæ	Урочы мидис	Скъоладзауты архайды хуызтæ
			5 – 8-æм кълæсты синтаксисы тыххæй рацъд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын (5 сах.)		
1-2.			Дзырdbасты хуызтæ	Дзырdbаст. Сæйраг æмæ дæлбар дзырдтæ. Дзырdbæстыты хуызтæ арæзтмæ гæсгæ. Дзырdbасты хæйтты æхсæн бастдзинады хуызтæ. Дзырdbасты хæйтты æхсæнахастытæ.	Дзырdbаст æмæ хуыдыйад кæрæдзийæ иртасын. Дзырdbасты грамматикон нысаниуæг зонын. Дзырdbæстыты хуызтæ сæйраг дзырдмæ гæсгæ бæрæг кæнын. Схемæмæ гæсгæ дзырdbæстытæ аразын. Хуызæгмæ гæсгæ дзырdbæстытæ æвзарын.
				<i>Ныхасы рæст</i> Ирон æвзаг. Скъуыддзаг Хъодзаты Æ. æмдзæвгæйæ. Æлдæттаты В. текст «Æрдзон хæс».	Хи хуыдытæ зæгъын æвзаджы тыххæй. Тексты сæргондмæ гæсгæ бæрæг кæнын, нихас дзы цауылцаудзæнис, уый. Дзуапп раттын фæрстытæн. Æмдзæвгæйы темæйыл диалог саразын. Иумæйаг хатдзæгтæ кæнын. Мадæлон æвзаджы тыххæй цыбыр нывæцæн фыссын. Дзургæ æмæ фысгæ нихасы æмбисæндтæй пайда кæнын.
3.			Хуымæтæг хуыдыйад	Иувæрсыг хуыдыйæдты æмбарынад. Сæ мидисон æмæструктурон миниуджытæ. Иувæрсыг, дывæрсыг æмæ æнаеххæст хуыдыйæдты абарст.	Дзырdbаст æмæ хуыдыйады амахастытæ зонын. Хуыдыйадаы дзырdbæстытæ фыссын. Хуыдыйæдтæ æвзарын хуыдыйады уæнгтæм гæсгæ. Хуымæтæг хуыдыйады хуызтæ зонын. Иувæрсыг æмæ дывæрсыг хуыдыйæдтæ кæрæдзийæ хицæн кæнын. Текст фыссын, хъæугæ дзырдтæ дзы æвæргæйæ. Иувæрсыг хуыдыйæдты хуыз бæрæг кæнын.

			<i>Ныхасы рæзт</i> Ирон æвзаг. Зындгонд ахуыргæндты æмæ фысджыты ныхæстæ мадæлон æвзаджы тыххæй Айларты И.	Мадæлон æвзагмæ ахаст æвдисын. Текстты мидисмæ гæсгæ хи хъуыдытæ зæгъын. Тексты хъæугæ информации агурын. Зынаæмбарæн дзырдты нысаниуджытæ контекстмæ гæсгæбæрæг кæнын.
--	--	--	--	--

				текстæй скъуыддзаг. Дзасохты М. æмдзæвгæ «Мадаълон æвзаг».	
4.			Хъуыдыйæдтæ сидæнтæ æмæ бавæргæ дзырдтимæ	Хъуыдыйæдтæ сидæнтæ æмæ бавæргæ дзырдтимæ. Хуымæтæг хъуыдыйад. Хъуыдыйады уæнгтæ.	Хъуыдыйад вазыгджын кæныны мадзæлттæ зонын. Бавæргæ арæзтыты хуызтæ бæрæг кæнын. Бавæргæ арæзтытимæ хъуыдыйæдты пунктуацион анализ кæнын. Хуымæтæг хъуыдыйæдты миниуджытæ бæрæг кæнын (загъды нысанмæ гæсгæ, грамматикон бындуры уæнгтынымæцмæ гæсгæ æ.а.д.) Фыссын хъуыдыйæдтæ сидæнтæ æмæ бавæргæ дзырдтимæ.
				<i>Ныхасы рæст</i> Райгуырæн бæстæ. Плиты Х. æмдзæвгæйæ скъуыддзаг Скъуыддзаг ирон таурагъæй.	Тексты сæйраг хъуыды æвдисæг хъуыдыйад амонын.Æмдзæвгæйы мидис æвзарын. Темæмæ гæсгæ хи хъуыдытæ фысгæйæ равдисын.Хъуыдыйæдтæ æххæст кæнын.
5.			Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ	Бæттæгтæ æмхуызон уæнгтимæ. Æрхæцæн нысæнттæ æмхуызон уæнгтимæ. Иугæнæг дзырдтæ, сæ бынат хъуыдыйады æмæ æрхæцæн нысæнттæ иугæнæг дзырдтимæ.	Хъуыдыйæдты æмхуызон уæнгтæ агурын. Æмхуызон уæнгты бастдзинады фæрæзтæ бæрæг кæнын.Синтаксисон æмхуызонады уавæртæ зонын. Æмхуызон æмæ алыхуызон бæрæггæнæнтæ кæрæдзийæ хицæн кæнын. Вазыгджынгонд хъуыдыйæдты æрхæцæн нысæнттæ растæварын.
				<i>Ныхасы рæст</i> Райгуырæн бæстæ. Скъуыддзаг ирон таурагъæй.	Таурагъы темæ æмæ идейæ бæрæг кæнын.Таурагъы темæйыл нихас кæнын. Таурагъы мидисмæ хи цæстæнгас æмбарын кæнын.
			Вазыгджын хъуыдыйад. Бæттæгджын вазыгджын хъуыдыйæдтæ. Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйад. (6 сах.)		
6.			Вазыгджын хъуыдыйад	Вазыгджын æмæ хуымæтæг хъуыдыйæдты иумæйаг æмæ хицæн миниуджытæ.	Хъуыдыйæдты грамматикон бындуртæ бæрæг кæнын. Хуымæтæг æмæ вазыгджын хъуыдыйæдтæ æрæмных кæнын.Хуымæтæг æмæ вазыгджын хъуыдыйæдты структурон схематæ аразын.

				Фæлхат кæнын. Хуымæтæг хъуыдыйад. Миногон.	Хуымæтæг хъуыдыйады синтаксисон анализ кæнын. Миногоны категориалон миниуджытæ фæлхат кæнын. Тексты миногонтæ арын, сæ стилистикон функцитæ сынбæрæг кæнын.
				<i>Ныхасы рæст</i> Ирыстон. Ирон таурæгъ «Рагон мæсыг».	Тексты мидис нывимæ барын. Нывы æрфыст (дзургæйæ) кæнын. Тексты мидис æмбарын, хи ныхæстæй йæ дзурын.
7.			Вазыгджын хъуыдыйæдты арæзт	Вазыгджын хъуыдыйæдты арæзты хийæндзинаæдтæ.	Зонын вазыгджын хъуыдыйæдты æмбарынад. Тексты агурын вазыгджын хъуыдыйæдтæ. Вазыгджын хъуыдыйæдты арæзт бæрæг кæнын. Вазыгджын хъуыдыйæдтæй хуымæтæг хъуыдыйæдтæ аразын.
			Контролон диктант		
				<i>Фæлхат кæнын</i> Хуымæтæг хъуыдыйад. Ныхасы хæйттæ.	Мивдисджыты дзырдарæзты тыххæй дзурын. Мивдисджыты растфыссынад æмбарын кæнын. Хицæн дзырдтæй хъуыдыйæдтæ аразын. Хъуыдыйады уæнгты ныхасыхайон миниуджытæ амонын.
				<i>Ныхасы рæст</i> Ирыстон. Баситы М. æмдзæвгæйæ скъуыддзаг.	Амынд темæмæ гæстæ чысыл радзырд фыссын. Æмдзæвгæйы лингвостилистикон æвзæрст кæнын.
				2 четверть	

8.			Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйады бастдзинады хуызтæ	Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйады æмбарынад. Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйады хайтты бастдзинады фæрæзтæ.	Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйады æмбарынад аразын. Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйады хайтты бастдзинады фæрæзтæ бæрæг кæнын. Раиртæст хи дæнцæгтæй æххæст кæнын. Хъæугæ æрхæцæн нысæнттæ æвæрын æмæ сæ æмбарын кæнын. Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ къордтыл дихкæнын зонын: 1) дихон бæттæгтимæ; 2) ныхмæвæрды бæттæгтимæ; 3) иугæнæг бæттæгтимæ.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Бæттæгтæ хъуыдыйады æмхуызон уæнгтимæ.	Хуымæтæг хъуыдыйæдтæй вазыгджын хъуыдыйæдтæ аразын. Бабæтгæвазыгджын хъуыдыйады пунктуацион схемæ аразын.

				<i>Ныхасы рæзт</i> Ирыстон. Ирыстоны картæ. Тексттæй скъуыддзæгтæ.	Пъланмæ гæсгæ радзырд фыссын. Текстты мидис æвзарын. Текстты хъæугæ информаци агурын.
9.			Бабæттæвазыг- джын хъуыдыйад	Бабæттæвазыгджын хъуыдыйады хæйтты æхсæн ахастытæ. Æрхæцæн нысæнттæ бабæттæвазыгджын хъуыдыйады.	Вазыгджын хъуыдыйæдты хуызтæ бæрæг кæнын. Хъуыдыйæдтæ схемæмæ гæсгæ æвзарын. Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ вазыгджын хъуыдыйады хæйттæй хицæн кæнын. Лæвæрд бæттæгæй пайда кæнгæйæ, вазыгджын хъуыдыйадæмæ вазыгджынгонд хуымæтæг хъуыдыйад аразын. Бабæттæвазыгджын хъуыдыйады хæйтты бастдинадыфæрæзтæ зонин.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Хъуыдыйад бавæргæ дзырдимæ. Хъуыдыйæдтæ сидæнтимæ. Хъæрон хъуыдыйæдтæ.	Хъуыдыйад вазыгджын кæныны фæрæзтæ ныффаркæнына æн фæлтæрæнтæ æххæст кæнын. Хъуыдыйады синтаксисон анализ кæнын.
				<i>Ныхасы рæзт</i> Ирыстоны æрдз. Тексты скъуыддзæг Гæдиаты Ц. гæсгæ.	Текстæн сæргонд хъуыды кæнын. Тексты мидисмæ фæрстытæ дæтгæйæ, хатдзæг кæнын. Тексты мидис хи ныхæстæй дзурын, æууæлæвдисæг дзырдтæй пайда кæнгæйæ.
			Контролон куыст		
Домгæвазыгджын хъуыдыйад (18 сах.)					
10.			Домгæвазыгджы нхъуыдыйад. Сæйраг æмæ уæлæмхæст хæйттæ	Домгæвазыгджын хъуыдыйад. Бастдинады фæрæзтæ домгæвазыгджын хъуыдыйады.	Домгæвазыгджын хъуыдыйады тыххæй раиртæст кæсын æмæ æмбарын. Раиртæстæн анализ кæнын. Домгæвазыгджын хъуыдыйад бабæттæвазыгджын хъуыдыйадимæ барын, хицæндзинæдтæ уынын. Домгæвазыгджын хъуыдыйады хæйтты æхсæн бастдинадыфæрæзтæ амонин. Тексты домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ агурын, сæйраг æмæ уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ дзы амонин. Сæйраг æмæ уæлæмхæст хæйттæ бæрæг кæнын.

				<i>Фæлхат кæнын</i> Синонимтæ.	Синонимты миниуджытæ фæлхат кæнын. Дзырдтæ æмæ дзырдастытæ синонимтæй ивын.
				<i>Ныхасы рæст</i> Афæлгæст афæдзы афонтыл. Фæззæг. «Фæззæджы райдайæн» (Дзасохты М.).	Тексты мидис æвзаргæйæ, дзуапп дæттын фæрстытæн, бæрæгкæнын дзырд дзы цауыл цауы, уый. Æрдзы æрфысты хицæндзинадтæ бæрæг кæнын, æвдисын хилахаст æрдзон фæзындтæм.
11.			Бæттагтæ æмæбæттаг дзырдтæ домгæвазыгджын хъуыдыйады	Бæттагтæ æмæ бæттаг дзырдтæ домгæвазыгджын хъуыдыйады амонын.	Домгæвазыгджын хъуыдыйæдты сæйраг æмæ уæлæмхæстхъуыдыйæдтæ амонын. Домгæвазыгджын хъуыдыйæдты бæттагтæ æмæ бæттагдзырдтæ амонын. Бæттаг бæттаг дзырдæй хицæн кæнын. Домгæ æмæ бабæттавазыгджын хъуыдыйæдты мидис æмæструктурæ абарын.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Æрхæцæн нысæнттæ вазыгджын хъуыдыйады. Дзырды фонетикон æвзæрст.	Æрхæцæн нысæнтты æвæрд æмбарын кæнын. Æрхæцæн нысæнттæ æвæрыны æгъдауттæ зонын.Дзырдтæ мырон-дамгъон æвзæрст кæнын.
				<i>Ныхасы рæст</i> Фæззæг. Текстæй скъуыддзæгтæ.	Æмбарын кæнын æмбисæндты хъуыды.Æрдзон уавæрты тыххæй дзурын зонын.
			Контролон куыст		
			Рацыд æрмаег фæлхат кæнын.		
			3 четверть		

12.			Уæлæмхæст хъуыдыйады бынат. Æрхæцæн нысæнттæ домгæвазыгджы нхъуыдыйады	Уæлæмхæст хъуыдыйæдты бынат, сæ хуызтæ. Синтаксисон бастдзинады фæрæзтæ домгæвазыгджын хъуыдыйады.	Раиртæст кæсын æмæ йæ æвзарын. Тексты домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ агурын, уæлæмхæстхæйттæ амонын. Хуымæтæг хъуыдыйæдтæй аразын домгæвазыгджынхъуыдыйæдтæ алыхуызон уæлæмхæст хæйттимæ. Схемæмæ гæстæ домгæвазыгджын хъуыдыйад æвзарын. Хъуыдыйæдтæн графикон схемæтæ аразын. Дзургæ æмæ фыстæ ныхасы домгæвазыгджынхъуыдыйæдтæй пайда кæнын.
-----	--	--	--	--	---

				<i>Фæлхат кæнын</i> Мивдисæг. Номдар.	Мивдисджыты грамматикон формæтæ бæрæг кæнын. Номдарты орфограммæтæ æмбарын кæнын.
				<i>Ныхасы рæст</i> Зымæг. «Зымæг» (Дзесты К.).	Æрдзы æрфыст куыд уацмысы хъуыды æвдисыны мадзал æмбарын. Тексты амынд грамматикон фæзындтæ агурын. Æрхæцæн нысæнтты æвæрд æмбарын кæнын.
13.			Уæлæмхæст хъуыдыйады хуызтæ	Уæлæмхæст хъуыдыйады хуызтæ. Синтаксисон бастдзинады фæрæзтæ домгæвазыгджын хъуыдыйады.	Уæлæмхæст хайтты хуызтимæ зонгæ кæнын. Сæйраг æмæ уæлæмхæст хайтты ахастытæ æмæ бастдзинадæмбарын. Уæлæмхæст хай хицæн кæнын зонын. Хъуыдыйæдтæ дарддæр хæццæ кæнын. Схемæмæ гæстæ домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ аразын. Бирæстæлфыгты басты хъæугæ мивдисджытæ æвæрын.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Æрхæцæн нысæнттæ æмхуызон уæнгтимæ. Вазыгджын хъуыдыйад, йæ арæст.	Текстæй фыссын вазыгджын хъуыдыйæдтæ, æмбарын сын сæарæст, æрхæцæн нысæнтты æвæрд.
				<i>Ныхасы рæст</i> Уалдзæг. «Уалдзыгон нывтæ» (Мамсыраты Д.) Айларты Ч. æмдзæвгæйæ скъуыддзаг.	Æмдзæвгæйы мидис æвзарын. Аивадон-нывæфтыд мадзæлттæ бæрæг кæнын. Æмбисæндты мидис æвзарын æмæ раст хатдзæгтæ скæнын.
14.			Æмбарынгæнæн уæлæмхæст хайттæ	Æмбарынгæнæн уæлæмхæст хайтты æмбарынад. Бæттæгтæ æмæбæттæг дзырдтæ æмбарынгæнæн уæлæмхæст хайтты. Æмахастон (æмбарынгæнинаг) дзырдтæ сæйраг хъуыдыйæдты.	Раиртæст кæсын æмæ æвзарын. Тексты домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ æмбарынгæнæнуæлæмхæст хайттимæ агурын. Бæрæг кæнын сæ бастдзинады фæрæзтæ (бæттæгтæ, бæттæгдзырдтæ, æмбарынгæнинаг дзырдтæ). Хъуыдыйæдты æрхæцæн нысæнттæ раст æвæрын. Амонын уæлæмхæст хайтты хуызтæ. Хъуыдыйæдты æвæрын хъæугæ æрхæцæн нысæнттæ.

			<i>Фæлхат кæнын</i> Ныхасы хæйттæ. Вазыгджын хъуыдыйад. Хъуыдыйады уæнгтæ.	Ныхасы хæйтты синтаксисон функциæ бæрæг кæнын. Агурын вазыгджын хъуыдыйæдтæ, æмбарын сын кæнын сæарæзт.
			<i>Ныхасы рæст</i> Сæрд. Мамсыраты Д. текстæй скъуыддзаг.	Текстæн йæ мидисмæ гæсгæ сæргонд хъуыды кæнын. Фыссын цыбыр сочинени темæйыл «Æрдз – нæ ныййарæг».
15.		Бæрæггæнæн уæлæмхæст хæйттæ	Бæрæггæнæн уæлæмхæст хъуыдыйæдты æмбарынад. Бæтгæгтæ æмæ бæтгæг дзырдтæбæрæггæнæн уæлæмхæст хъуыдыйæдты. Æмахастон (æмбарынгæнинаг) дзырдтæ сæйраг хъуыдыйæдты.	Бæрæггæнæн уæлæмхæст хайы æмбарынад ахуыр кæнын. Тексты домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ бæрæггæнæн уæлæмхæст хаймæ агурын. Бæрæггæнæн уæлæмхæст хайы бастдинады фæрæзтæамонын. Хуызæгмæ гæсгæ бæрæггæнæн уæлæмхæст хæйттимæдомгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ аразын. Вазыгджын хъуыдыйæдты æрхæцæн нысæнттæ æвæрынзонин.
			<i>Фæлхат кæнын</i> Вазыгджын хъуыдыйад.	Дæнцæгты фæрцы бабæтгæвазыгджын хъуыдыйадыæмбарынад дæттын.
			<i>Ныхасы рæст</i> Цæрæгойтæ. Радзырд «Арс» (Хъесаты В.).	Æмбисæндты мидис æмбарын кæнын. Нывмæ гæсгæ хъуыды кæнын æмæ фыссын чысылрадзырдтæ. Пайда кæнын æмбарынгæнæн уæлæмхæст æмæ бæрæггæнæнуæлæмхæст хæйттæй.
16.			Контролон куыст	
17.		Домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ фадатон уæлæмхæст хæйттимæ. Бынаты уæлæмхæст хæйттæ	Домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæфадатон уæлæмхæст хæйттимæ. Бынаты уæлæмхæст хæйтты æмбарынад.	Уæлæмхæст хъуыдыйæдты миниуджытæ бæрæг кæнын. Домгæвазыгджын хъуыдыйады хæйтты ахастытæ æмæ бастдинады фæрæзтæ иртасын. Бæрæг кæнын уæлæмхæст хъуыдыйæдты хуыз, зонин, цавæрфæрстытæн дзуапп дæттынц. Иртасын æмбарынгæнæн дзырдтæ.

				Фæлхат кæнын Фадатон дзырдтæ.	Фадатон дзырдты хуызтæ бæрæг кæнын. Фадатон дзырдтæм хъæугæ фæрстытæ дæттын. Хъуыдыйады синтаксисон æвзæрст кæнын.
				Ныхасы рæст Цæраёгойтæ. Радзырд «Фыййæуттæ» (Гæдиаты С.). «Хъулон уарзт» (Мамсыраты М.).	Цæраёгойты тыххæй дзырын, хи фæлтæрддзинадæй пайдакæнгæйæ. Тексты мидисмæ гæсгæ фæрстытæн дзуапп дæттын. Тексты мидисмæ хи ахаст æвдисын.
18.			Афоны уæлæмхæст хæйттæ	Афоны уæлæмхæст хайы æмбарынад. Бастдзинады фæрæзтæ. Уæлæмхæст хайы бынат.	Афоны уæлæмхæст хайы тыххæй раиртæст кæсын æмæ йææвзарын. Раиртæстæй пайда кæнгæйæ, тексты амынд хуызыхъуыдыйæдтæ агурын. Домгæвазыгджын хъуыдыйæдты хæйтты бастдзинадыфæрæзтæ амонин. Домгæвазыгджын хъуыдыйалы афоны уæлæмхæст хайыбынат бæрæг кæнын. Хуымæтæг хъуыдыйæдтæй вазыгджын хъуыдыйæдтæ аразын.
				Фæлхат кæнын Иувæрсыг æмæ дывæрсыг хъуыдыйæдтæ. Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ. Дывæргондæмхæлæсонты растфыссынад.	Тексты иувæрсыг хъуыдыйæдтæ агурын. Дывæрсыг хъуыдыйæдты арæст æвзарын æмæ хатдзæгтæкæнын. Хъуыдыйæдты æмхуызон уæнгтимæ æмбарын кæнынæрхæцæн нысæнтты æвæрд.
				Ныхасы рæст Адæймаг æмæ æрдз. Текст «Заз» Æгъуызарты С. гæсгæ.Ирон таурæгъæй скъуыддзаг. Газет «Рæстдзинад»-ы уацæй скъуыддзаг.	Текстты мидис æвзаргæйæ дзуапп дæттын фæрстытæн.Барын тексты мидис нывимæ.
19.			Архайды хуызы уæлæмхæст хæйттæ	Архайды хуызы уæлæмхæст хæйтты æмбарынад. Вазыгджын хъуыдыйады хæйттыхсæн бастдзинады фæрæзтæ.	Бæрæг кæнын, домгæвазыгджын хъуыдыйæдты уæлæмхæстхæйттæ цавæр фæрстытæн дзуапп дæттынц, уый. Зонын, архайды уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ цавæр фæрæзтæй баст цæуынц сæйраг хъуыдыйадимæ æмæ дзы кæцы дзырд

				Сайраг æмæ уæлæмхæст хъуыдыйæдты равард (бынат).	æмбарын кæнынц. Бæрæг кæнын уæлæмхæст хайтты хуыз.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Хъуыдыйады сайраг æмæ фæрссагуæнгтæ. Мивдисæг.	Хъуыдыйæдтæ æвзарын хъуыдыйады уæнгтæм гæсгæ.Мивдисæджы растфыссынад æмбарын кæнын.
				<i>Ныхасы рæст</i> Экологийы уавæр. Газет «Рæстдзинад»-æй статьяйы скъуыддзаг, Цæгæраты Г. æмдзæвгæ «Хъæд мын дзырдта».	Тексты проблематикæ бæрæг кæнын. Хи хъуыдытæ дзурын экологийы уавæры тыххæй, хъусынæмбæлтты хъуыдытæм æмæ нумайаг хатдзæгтæ кæнын. Тексты сайраг хъуыды рахицæн кæнын.
20.			Æфсоны уæлæмхæст хайттæ.	Æфсоны уæлæмхæст хайтты æмбарынад. Æфсоны уæлæмхæст хайтты баст сайраг хъуыдыйадимæ.Бæттæгты бынат хъуыдыйады.	Раиртæст кæсын æмæ йын йæ мидис æвзарын. Æфсоны уæлæмхæст хайттæ агурын, сæ бастдзинадыфæрæзтæ зонын. Хуызæгмæ гæсгæ æфсоны уæлæмхæст хайттимæ домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ аразын.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Хъуыдыйады хуызтæ.	Таураегъон, фарстон æмæ разæнгæрдгæнæн хъуыдыйæдтыанализ кæнын æмæ раст хатдзæгтæм æрцауын. Фæлтæрæнтæ æххæст кæнын.
				<i>Ныхасы рæст</i> Ирыстоны истори «Нæ фыдæлты фарн» (Джыккайты Ш. гæсгæ) «Анахарсис» (таураегъмæгæсгæ).	Нæ рагфыдæлты заманы куырыхон лæгты тыххæй цыбыр хъусынгæнинагтæ цæттæ кæнын, спайда кæнындомгæвазыгджын хъуыдыйæдтæй. Æмбарын Анахарсисы афоризмтæ.
21.			Нысаны уæлæмхæст хайттæ.	Нысаны уæлæмхæст хайтты тыххæй æмбарынад. Бæттæгтæ нысаны уæлæмхæст хайты.Нысаны уæлæмхæст хайты бынат хъуыдыйады.	Нысаны уæлæмхæст хайтты тыххæй раиртæст ахуыр кæнын.Раиртæсты æрмæгæй пайда кæнын, тексты амынд хъуыдыйæдтæ агурын. Нысаны уæлæмхæст хайттæ æмæ сайраг хайтты бастдзинады фæрæзтæ амоннын. Хуызæгмæ гæсгæ амынд хуызы домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ аразын æмæ сæ фыссын.

				<i>Фæлхат кæнын</i> Дзырдбаст, хъуыдыйад, текст.	Дзырдбаст, дзырд æмæ хъуыдыйады сæйраг миниуджытæбæрæг кæнын. Домгæвазыгджын хъуыдыйæдты арæзт фæлхат кæнын. Уæлæмхæст хайтты хуызтæ бæрæг кæнын.
				<i>Ныхасы рæст</i> Ирыстоны истори. Ирон таурæгъæй скъуыддзаг.	Тексты сæргонд æмбарын кæнын. Текстты мидис æвзаргæйæ, фæрстытæн дзуапп дæттын, хъаугæ хатдзæгтæ кæнын. Бæрæг кæнын таурæгъты ахадындзинад истори базонынæн.
22.			Бадзырдон уæлæмхæст хайттæ.	Бадзырдон уæлæмхæст хайтты æмбарынад. Бастдзинады фæрæзтæ. Уæлæмхæст хайы бынат.	Бадзырдон уæлæмхæст хайы раиртæст кæсын æмæ йæ æмбарын. Раиртæстæй пайда кæнгæйæ, бадзырдон уæлæмхæст хъуыдыйæдтæ агурын. Бадзырдон уæлæмхæст хайы бастдзинад сæйраг хаимабæрæг кæнын. Хъуыдыйадæн синтаксисон анализ кæнын.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Домгæвазыгджын хъуыдыйад. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ, фæрссаг уæнгтæ.	Домгæвазыгджын хъуыдыйады арæзт зонин, йæ хуызтæ йын кæрæдзийæ иргасын. Домгæвазыгджын хъуыдыйады æрхæцæн нысантæ æвæрын зонин.
				<i>Ныхасы рæст</i> Ирыстоны истори. Текст Д.Н. Тарасовæ гæсгæ.	Текст хинымæры кæсын, йæ мидис ын æмбарын. Фæрстытæн дзуапп дæттын. Хи зониндзинадтæй пайда кæнгæйæ, текстты мидисфæуæрæхдæр кæнын.
23.			Ныхмæварды уæлæмхæст хайттæ.	Ныхмæварды уæлæмхæст хайтты æмбарынад. Бæттæгтæ ныхмæварды уæлæмхæст хаимæ. Бæттæгты бынат хъуыдыйады.	Ныхмæварды уæлæмхæст хайтты раиртæст кæсын æмæ йæ æвзырын. Ныхмæварды уæлæмхæст хайтты агурын æмæ амонын. Ныхмæварды уæлæмхæст хайттимæ бастдзинады фæрæзтæ æвзырын. Вазыгджын хъуыдыйæдтæ хуызæгмæ гæсгæ æвзырын.

				<i>Фæлхат кæнын</i> Вазыгджын хъуыдыйад. Домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ.	Ныхмæвæрды бæттæгтæ зонын, сæ хуызтæ кæрæдзийæ иртасын. Домгæвазыгджын хъуыдыйæдты хуызтæ зонын,раст фæрстытæ дæттын.
				Ныхасы рæст. Ирыстоны истори.Текст «Алайнæгтæ» Бзарты Р. гæсгæ.	Тексты темæ бæрæг кæнын. Тексты сæргонды тыххæй хи хъуыдытæ дзурын. Тексты мидис æвзаргæйæ, дзуапп дæттын фæрстытæн.
24.			Контролон куыст		
25.			Домгæвазыгджын хъуыдыйæдты хуызтæ фæлхат кæнын	Уæлæмхæст хъуыдыйæдты хуызтæ.Синтаксисон бастдзинады фæрæзтæ домгæвазыгджын хъуыдыйады. Синтаксисон ахастытæ домгæвазыгджын хъуыдыйадыхæйтты æхсæн. Бæттæгтæ æмæ бæттæг дзырдтæ. Æмбарынгæнинаг дзырдтæ.	Сæйраг хъуыдыйæдтæ æххæст кæнын уæлæмхæстхъуыдыйæдтæй. Бæрæг кæнын уæлæмхæст хъуыдыйæдты хуыз. Дыгай хуымæтæг хъуыдыйæдтæй аразын домгæвазыгджынхъуыдыйæдтæ, бæрæг кæнын сæ хуызтæ. Зонын, цæмæй хицæн кæнынц кæрæдзийæ бæттæгтæ æмæбæттæг дзырдтæ. Домгæвазыгджын хъуыдыйæдты бæрæг кæнын уæлæмхæстхъуыдыйæдты хуызтæ.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Хуымæтæг хъуыдыйад. Хъуыдыйады хуызтæ загъдынысанмæ гæсгæ: таурæгъон, фарстон, разæнгардгæнæн. Хъæрон æмæ æнæхъæрон хъуыдыйæдтæ. Æрхæцæн нысæнттæ хъуыдыйадыкæроны. Хъуыдыйады грамматикон бындур.	Æвзарын хъуыдыйæдтæ хъуыдыйады уæнгтæм гæсгæ. Бæрæг кæнын хуымæтæг даргъ æмæ хуымæтæг цыбырхъуыдыйæдтæ. Бæрæг кæнын хуымæтæг æмæ вазыгджын хъуыдыйæдты хицæндзинадтæ; домгæвазыгджын хъуыдыйæдты арæст.
				<i>Ныхасы рæст</i> Хъобайнаг культура .Текст Бзарты Р. гæсгæ.	Текстыл куыст – авторы хъуыдытæ барын хи хъуыдыгимæ.Тексты мидис æвзаргæйæ дзуапп дæттын фæрстытæн, хынцын æмбæлтты хъуыдытæ.

26.			Домгæвазыгджын хъуыдыйад къорд уæлæмхæст хæйттимæ	Домгæвазыгджын хъуыдыйад къордуæлæмхæст хæйттимæ æвзарын. Уæлæмхæст хæйтты бастдзинадыхуызтæ сæйраг хаймæ.	Бæрæг кæнын, куыд баст цауынц домгæвазыгджын хъуыдыйады уæлæмхæст хæйттæ сæйраг хæйттимæ. Æрхæцæн нысæнтты æвæрынад æмбарын кæнын. Бæрæг кæнын уæлæмхæст хæйтты хуызтæ. Домгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ æвзарын схемæмæ гæсгæ.
				Фæлхат кæнын Аразгæ æмæ æнаразгæ бындуртæ.	Текстæй дзырдтæ фыссын: а) æнаæразгæ бындуртимæ;æ) аразгæ бындуртимæ.
				Ныхасы рæст Ирыстоны истори.Бзарты Р. текст. Цырыхаты М. æмдзæвгæйæскъуыддзаг. Абайты В. текстæй скъуыдзаг.	Текстæн йæ мидисмæ гæсгæ хъуыды кæнын сæргонд. Æрдзурын Ирыстоны историимæ баст цаутыл, хатдзæгтæскæнын. Дзырдуатимæ куыст.
		Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйад (6 сах.)			
27.			Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйæдтæ æмæ сæ хицæндзинадтæ.	Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады æмбарынад. Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады хæйтты бастдзинад. Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады хæйтты равæрд.	Æнæбæттæг хъуыдыйæдты хицæндзинадтæ иртасын. Зонын, цавæр ахастдзинадтæ ис хуымæтæг хъуыдыйæдтыæхсæн домгæ, бæбæттæ æмæ æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйæдты æмæ цæй руаджы æвдыст цауынц. Вазыгджын хъуыдыйæдты хуызтæ бæрæг кæнын. Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйæдтæн бæрæг кæнын сæарæст, гом сты æви æхгæд.
				Фæлхат кæнын Фразеологион дзырdbæстытæ. Синонимтæ.	Вазыгджын хъуыдыйæдтæ бæттæгтимæ æмæ æнæбæттæгтæй. Баивын фразеологион дзырdbæстытæ синонимтæй, бамбарынкæнын сæ фæлгъуызтæ.
				Ныхасы рæст Адæмон сфæлдыстад. Айларты И. текстæй скъуыддзаг.	Текстæн йæ мидисмæ гæсгæ хъуыды кæнын сæргонд,бамбарын кæнын йæ равзæрст. Сбæрæг кæнын тексты сæйраг хъуыды.

28.			Æрхæцæн нысæнттæ æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады.	Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады хайтты бастдинадыфарæзтæ. Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады хайтты æхсæн ахастытæ.	Тексты рахицæн кæнын æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйæдтæ. Сбæрæг кæнын сæ бындуртæ. Зонын, хуымæтæг хъуыдыйæдты 'хсæн ахастытæ. Бæрæг кæнын бабæтгæвазыгджын æмæ домгæвазыгджын хъуыдыйæдтыхицæндзинæдтæ. Æмбарын кæнын æрхæцæн нысæнтты æвæрд. Хуымæтæг даргъ хъуыдыйад æмæ æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады миниуджытæ барын.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Хуымæтæг дывæрсыг хъуыдыйæдтæ. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ.	Дывæрсыг хъуыдыйад æвзарын. Таурæгъон, фарстон æмæ разæнгардгæнæн хъуыдыйæдтыструктурæйæн анализ кæнын æмæ раст хатдзæгтæм æрцæуын.
				<i>Ныхасы рæст</i> Адæмон сфæлдыстад. Нарты кадджытæ. Скъуыддзæгтæ Нарты кадджытæй.	Скъуыддзагмæ гæсгæ уацмыс базонын.Уацмысы мидисыл нихас кæнын. Уацмысы сæйраг хъуыдыйы тыххæй хатдзæгтæ кæнын.
29.			Дыстгæлф æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады.	Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады дыстгæлф æвæрыныæгъдæуттæ.	Таблицæ æвзарын, дæнцæгтæй йæ æххæст кæнын. Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады хайтты æмахастытææвзарын. Хъуыдыйадæн пунктуацион анализ кæнын.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Сидæнтæ, бавæргæ дзырдтæ æмæ æвастхæртæ.	Хъуыдыйæдты æрхæцæн нысæнттæ æвæрыны æгъдæуттæфæлхат кæнын. Зонын сидæнтæ, бавæргæ дзырдтæ æмæ æвастхæрты æмбарынад.
				<i>Ныхасы рæст</i> Нарты кадджытæ. Скъуыддзæгтæ Нарты кадджытæй.	Бæрæг кæнын, скъуыддзæгтæ кæцы таурæгътæй ист сты, уый. Текст хайттыл дих кæнын, алы хайæн дæр сæргонд дæттын. Монологæй диалог аразын.
30.			Æрхæцæн нысæнттæ æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады.	Æрхæцæн нысæнттæ æвæрыны æгъдæуттæ æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады.	Хъуыдыйæдтæ кæсын хъæугæ интонациимæ.Æвæрын æрхæцæн нысæнттæ.Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйадæн анализ кæнын.

				<i>Фæлхат кæнын</i> Вазыгджын хъуыдыйад. Æрхæцæн нысæнттæ вазыгджынхъуыдыйæдты.	Хъуыдыйæдты пунктуацион схемæтæ аразын. Пунктуацион арæхстдзинадтæ фидар кæнын фæлтæрæнтыруаджы. Комкоммæ ныхас ивын фæрссаг ныхасæй, æвзарын мидисонæмæ структурон ивддзинадтæ.
				<i>Ныхасы рæст</i> Нарты кадджытæ. Скъуыддзæгтæ Нарты кадджытæй.	Бакасын скъуыддзæгтæ «Нарты кадджыты» тыххæй. Фыссын сочинени ахæм темæйыл: «Нарты кадджытæ» – иронадæмы номдзыд эпос. Фысгæ ныхасы æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйæдтæй пайдакæнын.
31-32.			Тире æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады	Тире æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйады.	Раиртæст кæсын æмæ æвзарын. Дæнцæгтæ хæссын. Хицæн къордтæ аразын: вазыгджын хъуыдыйæдтæ æрмæсткæдзыгтимæ; къæдзыг æмæ стъæлфимæ; дыстъæлф æмæ тиреимæ. Бамбарын кæнын тирейы нысаниуæг æнæбæттæг вазыгджынхъуыдыйæдты.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Æнæбæттæг вазыгджынхъуыдыйæдтæ.	Вазыгджын хъуыдыйæдты арæст фæлхат кæнын.Æрхæцæн нысæнтты æвæрын зонын.
				<i>Ныхасы рæст</i> Адæмон бæрæгбæттæ.	Текстæн йæ мидисмæ гæсгæ сæргонд дæттын. Тексты сæйраг хъуыды бæрæг кæнын.
			IV- четверть		
			Вазыгджын хъуыдыйæдтæ алыхуызон бастдзинадтимæ: бæттæгты руаджы æмæ æнæ бæттæгтæй		
33.			Вазыгджын хъуыдыйæдтæ бастдзинады алы хуызтимæ.	Вазыгджын хъуыдыйæдтæ бастдзинады алы хуызтимæ.	Раиртæст æвзарын, дæнцæгтæ хæссын. Вазыгджын хъуыдыйад хайттыл дих кæнын. Вазыгджын хъуыдыйады хайтты æхсæн бастдзинады хуызтææмæ фæрæзтæ бæрæг кæнын.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Хуымæтæг иувæрсыг хъуыдыйæдтæ.	Иувæрсыг хъуыдыйæдты хуызтæ фæлхат кæнын. Иувæрсыг хъуыдыйæдты мидисон æмæ структуронхицæндзинадтæ зонын.

				<i>Ныхасы рæст</i> Ирон адамы æгъдауттæ. Агънаты Г. текстæй скъуыддзаг.	Бæрæгбæтты тыххæй дзурын. Тексты мидисмæ гæсгæ хи хъуыдытæ æргом кæнын,кæрæдзимæ хъусын æмæ хатдзæгтæ кæнын. Дзырдуатимæ куыст – бæрæг кæнын дзырдты нысаниуджытææмæ сæ растфыссынад.
34-35.			Вазыгджын хъуыдыйад фæлхат кæнын.	Вазыгджын хъуыдыйады арæзт,йæ хицæндзинаедтæ.	Бæрæг кæнын, вазыгджын хъуыдыйæдты цалгай хуымæтæгхъуыдыйæдтæ ис æмæ цавæр бастдзинады хуыз ис се 'хсæн.Æнæбæттæг вазыгджын хъуыдыйæдтæн скæнын схемæтæ. Ссарын синонимтæ дзырдтæн.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Хуымæтæг дывæрсыг хъуыдыйæдтæ. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ. Синонимтæ.	Текстæй хицæнтæй хуымæтæг, домгæвазыгджын,бæбæтгæвазыгджын хъуыдыйæдтæ фыссын. Хъуыдыйæдты мидис æмæ структура барын.
				<i>Ныхасы рæст</i> Ирон адамы бæрæгбæттæ.Ирон æгъдауттæ. Тексттæ Джыккайты Ш. гæсгæ,Агънаты Г. гæсгæ, Мыртазты Б. æмдзæвгæйæскъуыддзаг.	Текстæн йæ мидисмæ гæсгæ сæргонд хъуыды кæнын,æрдзурын ыл, аргъ скæнын кæрæдзийы варианттæн. Тексты сæйраг хъуыды бæрæг кæнын.
		Стилистикæ (10 сах.)			
36.			Стилистика. Практикон стилистикæ. Ныхасы стильтæ.	Стилистика. Практикон стилистикæ.Ныхасы стильты æмбарынад.	Теоретикон æрмæг æмбарын æмæ æвзарын. Стильты хицæндзинаедтæ уынын. Таблицæ дæнцæгтæй æххæст кæнын. Хъуыдыйæдты стилистикон ахуырст ыртасын.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Ныхасы хæйттæ. Номдар.Миногон. Нымæцон. Номивæг. Хъуыдыйад.	Бæрæг кæнын нихасы хæйттæ, хъуыдыйады уæнгтæ.Дзургæйæ сæ раст пайда кæнын.

				<i>Ныхасы рæст</i> Ирон æгъдæуттæ. «Фынгисæгтаг» (Хозиты Ф.).	Æрдзурын тексты мидисыл. Сбæрæг ын кæнын йæ темæ, йæ сæйраг хъуыды.Дзырдутимæ куыст.
37.			Ныхасы стильтæ. Дзургæ ныхасы стиль.	Ныхасы стильтæ. Дзургæ ныхасы стиль æвзарын.	Схемæмæ гæсгæ ирон æвзаджы стильты тыххæй дзурын. Хъуыдыйæдты бæрæг кæнын, дзургæ ныхасы стильмæ цыдзырдтæ æмæ фразеологизмтæ ахæссæн ис, уыдон.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Фразеологизмтæ.	Фразеологион иуæгты нысаниуджытæ бæрæг кæнын. Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы фразеологизмтæй пайда кæнын.
				<i>Ныхасы рæст</i> Сылгоймаджы фарн. Хозиты Ф. радзырд «Хæдзарыкадхæссæг – æфсин»-æй скъуыддзаг.	Текстæн фæрстыты хуызы пылан аразын. Дзырдутытæ æххуысæй æназзонгæ дзырдты нысаниуджытæбæрæг кæнын.
38.			Официалон-хъуыддагон стиль.	Официалон-хъуыддагон стили хицæндзинадтæ.	Раиртæсты мидис æмбарын кæнын, дæнцæгтæ хæссын.Тексты стиль бæрæг кæнын. Официалон-хъуыддагон тексты лексикон, морфологион, синтаксисон æвзæрст. Газеты æрмæгтимæ кусын.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Дзырдбаст.	Зонын тексты стилион хуыз аразæг дзырдтæ, дзырдбæстытæ.
				<i>Ныхасы рæст</i> Æхсæнадон цард.	Текстæн стилистикон анализ кæнын.
39.			Наукон стиль.	Стильты хуызты æмбарынад.	Зонын наукон стили хицæндзинадтæ. Бæрæг кæнын тексты стиль, уыцы стильмæ цы дзырдтæахæссæн ис, уыдон. Иртасын нейтралон дзырдтæ.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Официалон-хъуыддагон стиль.	Чингуытæ, журналтæ æмæ газеттæй фыссын ныхасы, хъуыддаджы æмæ наукон стильты хуызты хъуыдыйæдтæ.

				<i>Ныхасы рæст Æхсæнадон цард.</i> Сиукъаты В., Цопанты Р., Гуыриаты Т. тексттæй скъуыддзæгтæ.	Текст хæйттыл адих кæнын, скæнын ын пълан æмæ йæконспекты хуызы ныффыссын.
40.			Публицистикон стиль.	Публицистикон стили æмбарынад.	Кæсын æмæ æвзарын теоретикон æрмæг. Фыссын дзырдтæ аббревиатуратæй. Зонын, газетон жанртæ цавæртæ сты, уый. Бæрæг кæнын тексты стиль, йæ миниуджытæ. Зонын, цавæр къордтыл дихкæны публицистон уацты лексикæ.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Æппæтадæмон дзырдтæ. Бындурон ирон дзырдтæ. Æндæр æвзæгтæй æрбайсгæ дзырдтæ. Фразеологизмтæ.	Зонын æппæтадæмон дзырдтæ, бындурон ирон дзырдтæ, æндæр æвзæгтæй æрбайсгæ дзырдты æмбарынадтæ. Бамбарын сæ кæнын. Æрхъуыды кæнын семæ хъуыдыйæдтæ æмæ сæ ныффыссын. Зæгъын, цавæр стильмæ хауынц.
				<i>Ныхасы рæст Æхсæнадон цард.</i> Цопанты Р. тексттæй скъуыддзæгтæ.	Тексты стиль бæрæг кæнын. Текст фыссын конспекты хуызы. Публицистикон уацты лексикайы дих къордтыл, сæхицæндзинæдтæ.
41.			Аивадон литературæйы стиль.	Аивадон литературæйы стиль æмæ йæ хицæндзинадиннаæ стильтæй.	Зонын, цы у аивадон литературон стиль. Бæрæг кæнын тексты стиль. Бæрæг кæнын тексты стильтæ цы дзырдтæ (дзырдбæстытæ, æндæр конструкитæ) бæрæг кæнынц, уыдон.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Стильты хуызтæ, сæ хицæндзи-нæдтæ.	Зонын æппæт стильты хуызтæ, кæрæдзийæ сæ хицæн кæнын, дæнцæгтæ хæссын.
				<i>Ныхасы рæст Æхсæнадон цард.</i> Айларты И., Цопанты Р. тексттæй скъуыддзæгтæ «Хъæуы хистæр» (Хъесаты В.),	Конспект фыссын. Тексты мидис æвзарын. Тексты проблематикæ бæрæг кæнын. Тексты стиль ивын æмæ йæ фыссын.

				«Дон-кастæрай» (Цгъойты Х.). Скъуыддзаг Джыккайты Ш. æмдзæвгæйæ «Цы уыл æрцыдис, адæм?»	
42.			Лексикон, фразеологон æмæ грамматикон синонимтæ.	Лексикон, фразеологон æмæ грамматикон синонимтæ	Зонын синонимон рæнхъытæ. Хъуыдыйæдты агурын æмæфыссын синонимтæ, æмбарын кæнын сæ нысаниуджытæ.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Дзырдты бирæнысаниуæгад. Дзырды комкоммæ æмæ ахæсгæнысаниуæг. Синонимтæ. Антонимтæ. Омонимтæ. Фразеологизмтæ. Антонимтæ.	Дзырдтæн агурын синонимтæ æмæ аразын синонимонрæнхъытæ. Таблица дæнцæгтæй æххæст кæнын. Фразеологизмтæн антонимтæ агурын.
				<i>Ныхасы рæст</i> Æхсæнадон цард. Æхсæнадон царды тыххæй цыбыртекст*.	Дзырдуатон сконд синонимтæй хъæздыг кæнын. Синонимонрæнхъæй бæлвырд хъуыды зæгъынæн хъæугæ дзырд æвзарын. Æрдзурын æхсæнадон царды фæзындтыл, кæрæдзийы хъуыдытæм байхъусын, хатдзæгтæ скæнын.
43.			Контролон куыст		
44.			Ныхасы культура.	Ныхасы культура. Аив литературон æвзаг.	Ныхасы культурæйы æмбарынадимæ зонгæ кæнын. Лите- ратурон æвзаг аив литературæйы æвзагæй иртасын. Тексты стиль бæрæг кæнын. Æвзаджы нормæтæ æххæст кæнын.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Синонимтæ. Фразеологизмтæ.	Растдзурынады æгъдауттæ æххæст кæнын. Хъуыды зæгъынæн пайда кæнын бæлвырд дзырдтæй.
				<i>Ныхасы рæст</i> Ирон театр. «Артисты ныхасы уаг» (Тлаттаты Б.). «Цæмæй райдайы Райгуырæнбæстæ» (Айларты И.). Тахъазты Х., Цгъойты Х. тексттæй скъуыддзæгтæ.	Тексты темæ, йæ стиль бæрæг кæнын. Тексты мидисмæ фæрстытæ дæттын. Тексты мидисмæ хи ахæст æвдисын.

45.			Стилистикаæ фæлхат кæнын.	Стилистикаæ фæлхат кæнын.	Бæрæг кæнын ныхасы стиль, йæ миниуджытæ æвдисæг дзырдтæ. Зонын иумæйаглитературон дзырдтæ, стилистиконагъдауæй ахуырт дзырдтæ. Текстæй фыссын стиль æвдисæг дзырдтæ цы хъуыдыйæдтыис, уыдон.
				Фæлхат кæнын Хъуыдыйæдтæ æмхуызон уæнгтимæ(æнæ бæттæгтæй æмæ бæттæгтæ стæй, æви, науæд-имæ). Къæдзыг хъуыдыйады æмхуызон уæнгты 'хсæн.	Сбæрæг кæнын, хъуыдыйæдтæ цæмæй вазыгджыгонд сты,уый. Хъуыдыйæдтæ æвзарын сæ арæзмæ гæсгæ. Хъуыдыйæдты бæрæг кæнын бастдзинады фæрæзтæ.
				Ныхасы рæст Ирон культура. Театр.	Текстты æвзаг абарын æмæ хицæндзинаедтæ бæрæг кæнын.Наукон стили тыххæй раст хатдзæгтæ кæнын. Къæйттæй куыст: диалоджы архайын.
			Æвзаджы тыххæй нумæйаг зонындзинæдтæ (4 сах.)		
46.			Æвзаг – æхсæнадон фæзынд.	Æвзаг – æхсæнадон фæзынд	Тексты стиль бæрæг кæнын. Лæвæрд пыланмæ гæсгæ текстыконспект фыссын.
				Фæлхат кæнын Дзырдты лексикон нысаниуæг.Конспект.	Дзырдты лексикон нысаниуджытæ бæрæг кæнын. Лексикон æмæ грамматикон нысаниуджытæ иртасын.
				Ныхасы рæст Æвзаг – æхсæнадон фæзынд. Тахъазты Х., Хуыгаты С. тексттыскъуыддзæгтæ.	Текстæн сæргонд хъуыды кæнын.Тексты пылан фыссын. Тексты мидис тезисты хуызы фыссын.
47.			Æвзæгты хæстæгдзинад. Ирон æвзаджы бынат дунейы æвзæгты 'хсæн.	Æвзæгты хæстæгдзинад. Ирон æвзаджы бынат дунейы æвзæгты 'хсæн æмбарын кæнын.	Иунысаниуæгон æмæ бирæнысаниуæгон дзырдтыхицæндзинаедтæ фæлхат кæнын. Терминты сæйраг миниуджытæ зонын. Тексты терминтæ агурын, сæ функцитæ сын бæрæг кæнын.

				<i>Фæлхат кæнын</i> Текстты стилътæ.	Функционалон стильты æвзагон миниуджыты тыххæйдзурын. Текстты стиль бæрæг кæнын, хи хъуыдытæ дæнцæгтæй фидар кæнын.
				<i>Ныхасы рæст</i> Ирон æвзаджы бынат дунейыæвзæгты 'хсæн. Тахъазты Х. текстæй скъуыддзæг.	Тексты планмæ гæсгæ конспект фыссын. Æвзаджы темæмæ гæсгæ цыбыр хъусынгæнинаг фыссынмæцæттæ кæнын.
48-49.			Ирон æвзаджы диалекттæ æмæ нихасыздæхтытæ.	Ирон æвзаджы диалекттæ æмæ нихасыздæхтытæ. Литературон æвзаджы равзæрд ирон диалектыбындурыл.	Таблицæмæ гæсгæ бæрæг кæнын диалектты фонетикон, лексикон æмæ грамматикон хицæндзинадтæ. Диалектон хицæндзинадтæ æвдисæг дæнцæгтæ хæссын.
				<i>Фæлхат кæнын</i> Дзырдты лексикон нысаниуæг. Иунысаниуæгон æмæ бирæнысаниуæгон дзырдтæ. Синонимтæ. Антонимтæ. Омонимтæ.	Дзырдæн лексикон анализ кæнын. Синонимты къордтæ фыссын. Полисеми æмæ омоними кæрæдзийæ хицæн кæнын.
				<i>Ныхасы рæст</i> Æвзаг – æхсæнадон фæзынд. Тахъазты Х., Цопанты Р., Джусойты К. тексттæй скъуыддзæгтæ.	Текст тезисты хуызы фыссын. Лæвæрд тексттæн анализ кæнын. Сæ стиль бæрæг кæнын.
50.			Рацыд æрмæг фæлхат кæнын		
51.			Контролон куыст		

Сæйраг домæнтæ 9-æм къласы скъоладзауты зониндзинадтæ æмæ арæхстдзинадтæм

Скъоладзаутæ хъуамæ зоной:

- 9-æм къласы æвзагæй цы темæтæ сахуыр кодтой, уыдонæн сæ сæйрагдарты раиртæстытæ;
- орфограммæты хуызтæ;
- бабæттæ æмæ домгæ бастдзинады хуызтæ;

- вазыгджын хъуыдыйæдты хуызтæ æмæ арæзт;
- стилистикæйы æмбарынаæдтæ;
- тексты хуызтæ æмæ ныхасы стильтæ;
- дзургæ æмæ фысгæ ныхасы хицæндзинаæдтæ;
- тексты арæзт; стильтæ, сæ 'взагон миниуджытæ;
- æвзаджы тыххæй иумæйаг зонинагтæ;
- æрхæцæн нысæнтты хуызтæ æмæ сæ 'варыны æгъдæуттæ;
- ирон æмæ дыгурон диалектты иуæй-иу грамматикон хицæндзинаæдтæ.

Скъоладзаутæ хъуамæ арæхсой:

- вазыгджын хъуыдыйæдтæ аразынмæ;
- вазыгджынгонд хуымæтæг хъуыдыйæдтæ аразынмæ;
- синтаксисон синонимтæй пайда кæнынмæ ныхасы стиль æмæ мидисмæ гæсгæ;
- тексты хуыз, йæ хæйттæ æмæ стиль иртасынмæ;
- литературон æвзаджы нормæтæ бæрæг кæнынмæ;
- вазыгджын хъуыдыйады æрхæцæн нысæнттæ æмбарын кæнынмæ;
- вазыгджын хъуыдыйад раст хъæлæсы уагæй кæсынмæ;
- домгæвазыгджын хъуыдыйад, иртæстгонд уæнгтæ кæм уа, ахæм синонимон хуымæтæг хъуыдыйадæй ивынмæ;
- пунктуацион рæдыдтытыл кусынмæ;
- цы орфограммæтæ ахуыр кодтой, уыдон амонинмæ æмæ орфографион рæдыдтытæ раст кæнынмæ;
- ныхасы алыхуызон стильтæ æмæ хуызтæм гæсгæ тексттæ аразынмæ;
- текст кæронмæ фыссынмæ;
- дыгурон диалектыл фыст текстты мидис æмбарын кæнынмæ;
- тексты стиль бæрæг кæнынмæ;
- текстæн конспект, тезистæ, рецензи фыссынмæ;
- литературон-критикон уацхъуыдай (кæнæ стыр уацхъуыды хайæ) конспект æмæ тезистæ аразынмæ;
- сочинентæ фыссынмæ публицистикон темæйыл;
- хъуыддаджы гæххæттытæ (курдиат, автобиографи, суагъæ) фыссынмæ;
- сочиненийы мидис æмæ æвзаг хуыздæр кæнынмæ;
- диалогтæ аразынмæ;
- тексты алыхуызон рæдыдтытæ агурынмæ æмæ сæ раст кæнынмæ – фонетикон, дзырдарæзтон, лексикон, морфологион, синтак-сисон æвзæрст кæнынмæ.